

TRẢ BÀI LÀM VĂN SỐ 5

A – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

- củng cố kiến thức về nghị luận văn học, rút kinh nghiệm cách viết một bài nghị luận văn học.
- Nâng cao ý thức học hỏi và lòng ham thích viết nghị luận văn học.

B – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

I – NỘI DUNG

1. Đặc điểm bài học

Bài làm văn số 5 là bài viết mở đầu cho phần Làm văn ở học kì II. Trước đó, HS đã được viết bài nghị luận văn học, đã được học các thao tác lập luận phân tích, so sánh và cách vận dụng kết hợp hai thao tác này.

2. Trọng tâm bài học

Rèn luyện khả năng vận dụng các thao tác lập luận phân tích, so sánh.

II – PHƯƠNG PHÁP VÀ TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phương pháp dạy học

Dùng phương pháp thuyết trình kết hợp với nêu câu hỏi để chỉ ra những ưu, khuyết điểm của HS (về nội dung bài làm và nhất là kĩ năng viết văn nghị luận). Tùy tình hình thực tế bài làm của HS, mỗi lần trả bài, GV chỉ nên nhấn mạnh một, hai điểm cần rút kinh nghiệm (ví dụ về phân tích đề, lập dàn ý, về cách lập luận, về cách nêu dẫn chứng,...). Cần tập trung vào một vài điểm mới gây ấn tượng, làm cho HS dễ nhớ, dễ sửa chữa ; tránh nói tràn lan.

2. Tiến trình tổ chức dạy học

- Chép đề lên bảng, hướng dẫn HS phân tích đề.
- Nhận xét kết quả bài viết của HS (ưu, khuyết điểm về nội dung kiến thức, về dàn ý, lập luận, hành văn,...) và nguyên nhân. Trong quá trình nhận xét, có thể kết hợp giới thiệu những bài văn, những đoạn văn hay của HS (xem phần II.1 – *Phương pháp dạy học*).

- GV nhắc HS về nhà tự chữa bài và rút kinh nghiệm về cách viết văn của bản thân.

III – KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

- Trả bài : nhắc HS đọc kĩ lời phê. HS có thể hỏi về lời phê, về nhận xét của GV trong bài làm của mình.

- Nhắc HS chuẩn bị cho bài làm văn số 6 : *Nghị luận xã hội*.

Gợi ý dàn bài sơ lược cho bài làm văn đề số 3 :

Mở bài

Truyện *Chữ người tử tù* có nét đặc sắc gì về nghệ thuật khắc hoạ tính cách nhân vật ? Điều đó thể hiện rõ nhất ở nhân vật nào ?

Thân bài

Sự thay đổi thái độ của Huấn Cao đối với viên quản ngục :

a) Giai đoạn đầu :

- Viên quản ngục tỏ ý biệt đãi Huấn Cao và Huấn Cao nói lời miệt thị (trích dẫn chứng để phân tích).

- Câu trả lời của Huấn Cao ngắn gọn, đanh thép, đầy miệt thị.

- Thái độ của Huấn Cao có phù hợp với nhân cách và hoàn cảnh của nhân vật không ?

b) Giai đoạn sau :

- Huấn Cao cảm động vì tấm lòng *biệt nhơn liên tài*, viết tặng viên quản ngục những chữ rất đẹp và khuyên bảo viên quản ngục những lời tâm huyết (trích dẫn chứng để phân tích).

- Lời nói và thái độ của Huấn Cao đối với viên quản ngục hoàn toàn khác trước. Thái độ đó cũng rất phù hợp với nhân cách của Huấn Cao.

Kết bài

Nguyễn Tuân đã vẽ nên hình ảnh Huấn Cao vừa cao ngạo bất khuất, vừa chân tình và tài hoa, biết trân trọng những tấm lòng tốt trong thiên hạ, biết đề cao thiên lương đẹp đẽ của con người. Nguyễn Tuân đã thành công trong nghệ thuật khắc hoạ tính cách nhân vật.